

Posamezne številke:
Navadno Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10—, za ino-
timestvo D 16—, dostavljena na dom
D 11—, na izstavnico D 10—,
inaceti po dogovoru.

Naročila se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posl. na plačilo v go. ovini. Cena današnje šte. 1'50 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadno Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon internih št. 27.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje desno. Tele-
fon št. 24. — Št. 515 postredstveni
telefon št. 11. 281.

Na naročila brez denarja se ne
sprejme. — Razpisni se ne vrstoje.

Naslov

Maribor, nedelja 6. decembra 1925.

Leto: VI. — Številka: 278.

Koroški Slovenci pred dunajskim parlamentom

Prazni strahovi na Dunaju.

Dunaj, 4. decembra.

Danes tekom budžetne debate je prišlo na vrsto tudi koroško vprašanje. V naslednjem prinašamo poročilo o poteku brez vsakršnega komentarja — zgolj v informacijo slovenskemu občinstvu, kako se v avstrijskem parlamentu razpravlja o polčlaju koroških Slovencev.

Posl. dr. Dinghofer (velenjska str.) se je bavil z »razkritjem« Dunajske »Die Stunde«, ki je prinesla senzacionalno vest, da namerava Orjuna oborožena vpasti na Koroško(!). Dejstvo je, da slovenski hujšaki vedno govorijo o nekakem zatiranju Slovencev na Koroškem. Temu nasproti ugotavlja govornik, da se z njimi postopa tako kakor z vsemi drugimi državljani, da uživajo popolno enakopravnost, se lahko gospodarsko in politično razvijajo in imajo celo v deželni svet svoje zastopstvo, ki ga po volilnem izidu ne bi mogli imeti. Za mirno sodelovanje obeh narodov na Koroškem je značilno, da je slovenska nacionalna lista dobila veliko manj glasov nego svoje dni pri plebiscitu. Dežela se je umirila. Hujšaka pa se zlasti iz Ljubljane, kajti Beograd se drži precej rezervirano. Govornik opozarja na nevarnost, ki se lahko izključi iz teh hujškarij. Govori se, da se Orjuna res pripravlja za puč proti Koroški in namerava vdreti na nekdanje glasovalno ozemlje. Če pomislimo, da se v slovenskih listih dan za dnem hujška proti Koroški, da celo na Dunaju izhajajo slovenski listi, ki takisto piše jako ostro zoper močnanski mir na Koroškem, se pač ni čuditi, da se ne samo ogrožene neje naše dežele, ampak da stojimo pred nevarnostjo evropske vojne. Zato smo dolžni vedeti, ali je zunanji ministru vse to znano in kaj misli storiti zoper to in ali bo zlasti nadzoroval tu izhajajoči list. Nato je govoril o priključitvenem vprašanju.

Posl. dr. Jerzabek je omenil, da so

konzuli v inozemstvu preslabo plačani in da ne morejo zadostno vršiti svojih nalog.

Podkancler dr. Waber je najprej odgovoril na opombo posl. dr. Jerzabeka, nato pa je odgovarjal dr. Dinghoferja o akciji zoper nedotakljivost Koroške. Dejal je med drugim:

Zunanji urad že delj časa natančno opazuje boje zoper integriteto Koroške naperjeno akcijo Orjuna. Že pred nedavnim časom je opozoril zelo resno na to akcijo SHS vlado v Beogradu in sicer polom jugoslov. poslanika na Dunaju, pa tudi potom avstrijskega poslanika v Beogradu. Lahko zbornici sporočim, da smo našli pri SHS vladi polno umevanje in nam je dal jugoslovanski zunanji minister v imenu celokupne beograjske vlade kategorično zagotovilo, da ne bo storila SHS vlada v noben obliki in nobenem obsegu nikakega koraka zoper nedotakljivost avstrijskega ozemlja. — Naše pritožbe bo natančno proučila in preiskala ter v danem slučaju nastopila z vso stročnostjo. V ostalem pa meni minister dr. Ninčić, da so vesti o puču neverjetne. V zaupanju, da se lahko zanesemo na zagotovilo SHS vlade, menim, da lahko izjavim, da se radi agitacije Orjuna, ki ni z vlado SHS v nobeni zvezi, ni bati, da bi bila Koroška ogrožena. Sami ob sebi se upe, da bo zunanji urad tudi nadalje zasedoval razvoj dogodkov ob koroški meji in posvetil zadevi vso pozornost.

Kar se tiče na Dunaju izhajajočega lista »Koroški Slovenci«, je dejstvo, da temkaj izhajajo napadi, ki nasprotujejo zakonom. Ker pa dunajske oblasti ne poznajo slovenskega jezika, so to preveč. Stori hom kot pravdomni minister vse, kar je treba, da se temu listu prepreči nadaljni izpadi.

Nato je bil proučen zunanji ministristva sprejet.

Španija

enim letom in je znano tudi radi tega, ker je španski kralj tožil pri francoskih sodiščih pisca, prevajalca in izdajatelja Flammariona, a je pozneje — kolikor vem — tožbo umaknil. O tej knjigi ni pri nas še nihče poročal, zato naj sledi na tem mestu nekaj vrstic o nji.

Začnimo z absurdne določbe našega tiskovnega zakona ne dopuščajo, da bi se dotaknili osebe, ki je po mnenju — in tudi po dokazih — V. Blasca - Ibaneza vir vsega političnega zla v Španiji.

V poglavju o Primo de Riveri nam pisec obsežno opisuje sedanje desolatne razmere v Španiji, ki so posledica slabe, protiljudske monarhistične politike. — »Da, jaz kot Španec izjavljam z bolestjo in stidom: Španija je dežela, ki je izmed vseh dežel na svetu najbolj dezorganizirana«, pravi pisec na 50. strani. Zavlada je separatizem, ljudje se brigajo zgolj zase in za gnotne dobrine, so apatični tudi nasproti vladi in politiki, če jim le »nese«. Bourbonška monarhija je napravila iz Španije, dežele dona Quijota (idealista) deželo Sancha Panca (materijalista). Bogati sloji neusmiljeno tlačijo revnejše, zato pa kažejo socialni boji same nasilne oblike. Delavstvo posega v obrambi svojih pravic po najbolj brutalnih sredstvih. Tekom 50 let niso španski kralji ustanavljali šol in z ničemer pripomogli k umstvenemu napredku naroda. Dinastična politika je s spletkami razcepila stranke in zanesla reakcionarno politiko tudi v armado. Armada je postala svet zase, ki ima v svoji veri ta-le prvi člen: »Vojska je nad ljudstvom in za kraljem prva sija v državi. O armadi ni dovoljena v Španiji nobena diskusija. To je nedotakljiv svet.

Štiri leta se je na dyoru in v krogih armade pripravljala vojaški puč. Poraze v Maroku, ki so sad čestihlepnosti in vojaške prenotence visokih krogov ter sad srčnega deroganizacije, so nar- li, ci-

vilnim ministrom in si s to zvijačo pripravili tla. Voditelj vojaških »revolucionarjev« je bil Primo de Rivera, nečak maršala Primo de Rivera, ki je izdal 1. 1874 revolucionarno vlado in restavriral bourbonsko dinastijo. To visoko sorodstvo mu je odpiralo vsa vrata in mu prineslo sijajno karijero, ki je po svojih sposobnostih ni zaslužil. Je zelo domišljav in prepotenten mož, ki ima za sabo dolgo vrsto raznih ne baš častnih škandalov; velja kot velik ženskar, ki se celo kot diktator ne sramuje obiskovati z državnimi avtomobili izvestnih nočnih hiš v Madridu (str. 61).

Človek takega značaja in takih duševnih sposobnosti kot je Primo de Rivera, toda obdarjen z drznostjo in nadutostjo, ki je lastna praznim glavam, je mogel samo v desolatnih, moralno korumpiranih španskih razmerah postati državni krmilar, »diktator«.

V. Blasco - Ibanez opisuje obširno delovanje vojaške diktature, ki se je omejila zgolj na to, da zdrži z nasiljem notranji razkroj Španije, ki pa za trajen napredek Španija ni storila čisto nič, marveč ga je celo preprečila. Izrabila je španske desolatne razmere v to, da je utrdila reakcijo. V Španiji obstoji veliko ljudi, ki so voljni sprejeti sploh vse ideje in se pridružiti sploh vsaki akciji, ne glede na njeno absurdnost. Zgovornost vladajočih generalov je dosegla, da smatra ljudstvo civilne ministre za tatove in meni, da je poštenost zavlada v Španiji obenem z generali. Kako pa je v resnici, o tem nam pove V. Blasco Ibanez veliko zanimivega in karakterističnega. Kakor povsod, kjer se hoče reakcija vgnezditi, tako se tudi španski režim vedno bolj sporazumeva z duhovno reakcijo. Značilno v tem oziru je bilo potovanje španskega kralja in Primo de Rivero v Rim. Govor, ki ga je čital vladar pred papežom, je spisal znameniti jezuit oče Torrés. Pravi, da je bil papež sam nekoliko osumljen, ker tako ekstremno katoliškega govora ni bilo že dolgo slišati ne samo iz vladarskih, ampak sploh iz laičnih ust. Španka je imela od tega veliko politično škodo. Abdel-Krim (ki je kolega Primo de Rivero, ker je podučeval svoje dni arabščino na istem španskem zavodu, kjer je služboval Primo de Rivera), je prevzel govor v arabščini in ga razposlal raznim maročanskim plemenom. Vsi, ki so dotlej simpatizirali s Španijo, so po tem govoru stopili na stran Abdel-Krima.

Dogodki v Maroku tvorijo sploh posebno poglavje španske diktature. Čisto po nepotrebnem so se potrošile ogromne svote denarja in tisoči ljudi so morali poginiti na afričanskih planotah. Vojna v Maroku stane Španijo pet milijonov peset na dan. Španiji namjka 50.000 šol. Te šole bi se dale zgraditi za polovico teh stroškov in bi narod silno povzdignila. A kaj je diktatorjem do narodne kulture! Treba je prebrati str. 93. in 94. omenjene knjige, da vidimo, kakšni momenti so se vpleli v mareško akcijo in kdo zasluži. Mi tega ne omenjamo, ker bi to bila »kleveta« onih visokih oseb, ki so po našem tiskovnem zakonu — bogve čemu? — zavarovane pred — resnico. Petindvajset tisoč španskih mrličev — čijih kosti se bele na afriškem solcu — obtožuje sedanji avanturistični španski režim!

Ali bo sedaj s civilno vlado boljše? Blasco Ibanez je že v tej knjigi namignil, da Primo de Rivera pripravlja civilno diktaturo. To se je te dni uresničilo. Samo ob sebi se upe, da bodo civilni ministri zvesti sluge generalov in da na kako izboljšanje razmer ni misliti. Izživeta, degenerirana, barbarska in zaostala Španija, dežela inkvizicij in absolutističnih tiranij, a tudi dežela velikih duhov in sijajne preteklosti, je danes plen vojaške kaste, ki si je znala zagurati moč.

Abotno je misliti, da bo odtod sinilo »prerojenje« človeštva, kakor sanjajo nekatere omejene glave, ki jim zadoštuje, da je kaka vlada nacionalistična in protiparlamentarna, pa je že plus za napredek naroda in človeštva. Za poznavalca razmer in za zgodovino je v bistvu velik napredek.

—ob.

Uradniška vlada na Češkem

PRAGA, 5. decembra. Predsednik republik je danes pozval k sebi šefa delne politične uprave Černega. Pravi, da mu bo poveril mandat za sestavočasne uradniške vlade. Černy bo vlado takoj sestavil. Uradniška vlada bo le prehodna. Kakor hitro bo Švehla pripravil tla za novo politično koalicio, bo uradniška vlada odstopila. Govori se, da se bo skušal sondirati teren tudi pri Nemcih, vendar pa bi v pozitivnem primeru narodni demokrati in klerikali izstopili iz koalicije.

—□—

Gospodarsko-trgovska šola v Zagrebu.

BEograd, 5. decembra. Prosvetni minister Radić je podpisal ukaz, da se visoka šola za trgovino in promet pretvori v gospodarsko-trgovsko visoko šolo. Dosedanje triletnje študije se izpremene v štiriletnje.

Afera ministra Lukinića.

BEograd, 5. dec. »Politika« poroča, da je komisija za preiskavo afe Thurn Taxis ugotovila krivdo bivšega ministra dra Lukinića. Pred sodišče pa se ga ne bo moglo postaviti, ker ni moči dognati, zoper katere zakonske predpise se je bil pregrešil. To je isto, kakor če je krivec pred sodiščem radi pomanjkanja dokazov oproščen.

Barbusse v Beogradu.

BEograd, 5. decembra. Semkaj je prispel znani francoski pisatelj Henri Barbusse.

Redukcija univerz.

BEograd, 5. dec. Glede redukcije univerz je izjavil pomočnik prosvetnega ministra Pasarić, da sta Radić in on mnenja, da so tri kompletne univerze preveč. Glede Ljubljane še ni nič sklenjeno. V kratkem pa se bo vršila anketa, na katero bodo vabljeni tudi vseučilišni profesorji. Pasarić je izjavil, da mogoče ostaneta v Ljubljani filozofska in juridična fakulteta, vsekakor pa montanistična.

BORZA.

CURIH, (Avala), 5. novembra. (Izv.) Pariz 20.10, Beograd 9.17½, London 25.15 Berlin 123.60, Praga 15.34½, Milan 20.90, Newyork 518.25, Dunaj 73.12, Budimpešta 0.00727, Varšava 70, Sofija 3.775, Bukarešta 2.375.

— Popust na železnicah za udeležnike na vinski razstavi v Ivanjovcih je odobrilo prometno ministrstvo z odlokom z dne 3. decembra št. 37890. Popust znaša 50 odstotkov. Udeleženci morajo opremiti vozne listke za Ivanjovce z modrim pečatom in imajo na podlagi legitimacije, ki jo dobe na zastavišču, prosto vožnjo nazaj.

— Krvavi boji za klobuk. V turškem parlamentu so sprejeli sklep, da Turki ne smejo več nositi fesa. To je starokopitne Turke silno razkačilo in po vsej deželi se je začela borba za klobuk oz. fes. Turki se začenejo politično grupirati po parolah: fes — klobuk. V Rizechu ob Črnem morju je radi tega že tekla kri. Vlada je morala poslati vojno ladjo nad vstaše. Le-ti so se uprli. V boju je bilo 20 vstašev ubitih. V Urzerumu je bilo nekaj državnih uradnikov linčanih, ker so nosili klobuk. V Sivadu bo prišlo 100 ljudi pred vojno sodišče, ker so se preveč upirali klobuku. Težka je pot naprej...

Dnevna kronika

— Sv. Lenart v znamenju veselja nad izvolitvijo prvega slov. župana. Od Sv. Lenarta v Slov. goricah nam pišejo: Izvolitev dr. Goriška župana je porabila narodno zavedno tržanstvo Sv. Lenarta za spontano navdušeno ovacijo zmage slovenske misli. Na čelu gasilnega društva ter mnogobrojnega občinstva sta se podala gerent Fran Rem ter poveljnik gasilnega društva Srečko Kranjc z godbo in bakljadjo pred hišo dr. Goriška, kjer mu je domači pevski zbor napravil podoknico, nakar je g. Rem slavil v globoko zamišljenih, pomembnih besedah dvajsetletno borbo za narodno probudo in samoosvojitve. Ob koncu govora je slvesno izročil starodavne tržke ključke novoizvoljenemu županu. Župan se je zahvalil za krasno ovacijo. Petje in godba sta zaključila uspešno slavlje in razglasila v svet, da je Sv. Lenart prišel končno v slovenske roke.

— Ostanke Kolčakove armade. Londonški listi poročajo, da se na daljnem Vzhodu nahaja osem oddelkov nekdanje vojske ruskega protirevolucijskega vojskovodje, generala Kolčaka. Ti oddelki pripadajo sedaj različnim zastavam. Nekaj oddelkov je na teritoriji Čang Čo Lina in so v njegovi službi. Nekaj jih je na Koreji v službi japonskega vojnega poveljstva, a ostanek v Šanghaju v službi mednarodnega redarstva za zaščito Evropejcev. V Šanghaju jih je 30.000.

— 8 milijonov zlatih dolarjev na dnu Črnega morja. Iz Odese poročajo, da so ruski potapljalci ugotovili kraj kjer leže na dnu Črnega morja zakladi z angleške ladje »Črni princ«, ki se je potopila pred 70 leti. Na ladji je bilo za 8 milijonov zlatih dolarjev.

Mariborske vesti

Maribor 5. decembra 1925

m Spomenik padlim vojakom. V četrtak zvečer se je vršila seja Odbora za postavitev spomenika padlim vojakom. K seji so bili vabljeni tudi zastopniki raznih prosvetnih društev in strokovnjaki. Na dnevnem redu je bila razprava o vprašanju, kje naj se postavi spomenik padlim vojakom. Razprava o tem kočljivem vprašanju je pokazala, da je naš list zavzel v svoji znani anketi določeno pravilno stališče. Naš list je narečel po vdaril, da pijejeta do umrlih narekuje, da se postavi spomenik na mestnem pokopališču in sicer v obliki, ki jo je predlagal svoje dni g. akad. slikar Žagar. Nikakor pa ne gre, da bi stavili spomenike v vojni padlim vojakom sredi mesta, v parku ali kjerkoli drugje. Take spomenike lahko stavijo Francozi, Nemci in drugi narodi, ne morejo pa jih Slovenci in Hrvati, ker bi s tem pljuvali na lastno zgodovino. Naši ljudje so umirali za domovino samo na strani antante ali pa kot narodni mučenici doma. Pomilovanja vredni so pač Slovenci, ki so morali položiti svoje življenje za naše narodne sovražnike, t. j. v boju za habshurški imperijalizem; prav tako zaslužijo človeško pijeteto pripadniki drugih narodov, ki so umrli kot žrtve vojne na naših tleh in leže v naši zemlji. Storimo, kar nam velewa pijeteta: skrbimo za njihove grobove in položimo pri prekopa-vanju grobov njihove kosti v skupno grobnico. Ali vse to nima nobene zveze s spomenikom »padlim za domovino«. — Za našo domovino so umirali srbski vo-jaki, jugoslovanski legionarji ter naši narodni mučenici in njihovi drugi. Naše osvobodjenje in ujedinjenje je za nas tako dalekosežno zgodovinsko dejstvo, da vse drugo izgine pred njim. Spomeniki »Žrtvam za domovino« niso namenjeni mrtvim, ki nimajo absolutno nič od kama-na, ki se jim ga kje postavi, marveč so namenjeni živim — današnjim in po-znejšim rodovom, — da se spominjajo naše zgodovine. Ali naj tedaj stavimo spomenike habshurški armadi? Tega menda gg. intelijatorji sami nočejo. — Na snočnji seji je to stališče prišlo jasno do izraza: zastopala ga je v prvi vrsti vojni svečevnik g. Trbojevič in ker ga je že pred tedni povdaril tudi naš list, smo zadevo na tem mestu ponovili. Radi teh diferenc in pa ker odbor ni imel pri-pravljene materiala, da bi bil lahko meritorno sklepal o mestu, kjer naj stoji znabitni spomenik, se je seja končala negativno. Vsekakor na bo najbolje, če ostane pri prvotnem sklepu, da se počasti mrtve na pokopališču, kajti v postavitev javnega spomenika vojakom avstrijske vojske in sicer kar v mestu, ne bo privolil noben zaveden Jugoslovani.

m XV. rodna seja mestnega občinskega sveta mariborskega se bo vršila v sredo, dne 9. decembra t. l. ob 17. uri v prostorih mestne posvetovalnice. Dnevni red: 1. Poročila predsedstva. 2. Predlogi in vprašanja. 3. Poročila odsekov. Župan: Dr. Leskover s. r.

m Dr. Pivkovi »Informatorije« v »Ljudski knjižnici«. Pravkar izišle dr. Pivkove knjige »Informatorije«, ki opisuje življenje njegovih dobrovoljcev l. 1918 v Italiji, si je nabavila Ljudska knjižnica v 10. izvodih, ki se bodo od danes naprej že izposojevali. (Knjižnica posluje v Narodnem domu I. nadstropje ob četrtkih in sobotah zvečer in v nedeljo dopoldne ter je vsakomur dostopna).

m Miklavžev večer društva »Jadrani«. Društvo »Jadrani« priredi v nedeljo, dne 6. decembra ob 16. uri Miklavžev večer v dvorani g. Pečnika na Rotovškem trgu. Na sporedu so sledeče točke: petje, godba, humoristični solospjev g. Žižmond s spremljevanjem klavirja, zanimiv prihod Miklavža z nebeškim avtomobilom in slednjič razdelitev Miklavževih daril. Po končanem sporedu prosta zabava. Vstop prost. Ker je pričakovati obilno udeležbo, se opozarjajo stariši, ki bodo imeli pri sebi otroke, naj radi prostora pazijo na nje.

m Komorni koncert ge Brandlove in g. prof. Kroemerja. Kakor smo že poročali, priredi ljudska univerza s so-

delovanjem virtuoza na violini ga Brandlova in pianista g. prof. Kroemerja v ponedeljek dne 7. decembra komorni koncert. Koncert se bo vršil ob 9. uri zvečer v dobro zakurjeni kazinski dvorani. Prva točka je Sriegova violinska sonata, izvajata oba umetnika. Druga točka je Lisztov Petrarkin sonet št. 104 in kompozicija »St. François martyr sur les Flots«, izvala pri glasoviru g. prof. H. Kroemer. Tretja točka je Franckova violinska sonata A-dur, izvajata oba umetnika. Koncert se pri-poroča sam i po programu i po dveh odličnih umetnikih. Vstopnina je zmerna.

m Znakovni dan. V prid božičnice revnim šolarjem na naši severni meji se bodo nabirali prispevki tudi še v nedeljo, 6. decembra. Naj bi ne bil ta dan niti en zaveden Mariborčan brez znaka, niti eden, ki ni položil skromnega daru »domu na altar«. — Odbora podružnic CMD v Mariboru.

m O zgodovini Slovencev iz sociološkega vidika bo predaval jutri, v nedeljo, dne 6. decembra g. dr. Tuma. Predavanje bo zelo zanimivo i za prijatelje zgodovine i za one, ki jih zanima sociologija in politika. Predavatelj namerava razviti posebne nazore, ki jih ima o naši stari zgodovini. Začetek ob 10¹/₂ v predavalnici »Ljudske univerze« (kazina).

m Darovi Jugoslovnski Matici v Mariboru. Namesto venca na grob umrlega g. notarja dr. Josipa Barleta so darovali Jugoslovnski Matici v Mariboru po Din 250.—: Jadransko-podunavska banka, podružn. v Mariboru, in tvrdka »Kovina«, prva jugosl. metalurgična industrija d. d. v Mariboru. Jugoslovnska matica se tem potom za darovana zneska, kar najlepše zahvaljuje ter prosi, da se jo tudi drugi ob vsaki priliki spomnijo z darovi.

m Za božičnico revnih šolskih otrok je daroval g. Vilko Lebl Din 200.— namesto venca na grob pokojnega Dr. Barleta. Denar v naši upravi.

m Zimski sport. Danes se odpre drsališče pri Treh ribnikih. Mladina in prijatelji zimskega športa se bodo zopet lahko drsali mogoče cele tri mesece. Opleševalno društvo se bo potrudilo, da bo led vedno v dobrem stanju. Vstopnina je za otroke in dijake znižana in sicer ob delavnikih 2 Din in ob nedeljah in praznikih 3 Din. Odrasli plačajo ob delavnikih 4 Din in ob nedeljah 5 Din. Jutri se odpre tudi večerno drsališče v mestnem parku. Pozneje se bodo po možnosti prirejali ob nedeljah na ledu koncerti.

m Daljšelučki podoficirji mariborske garnizije prirede dne 7. decembra 1925 v Götzovi dvorani plesni venček pod pokroviteljstvom komandanta mesta polkovnika g. Svetoslava Stojadinoviča. K plesnemu venčku se vabijo vsi podofi-

cirjem naklonjeni meščani, prijatelji in znanci. Predprodaja vstopic od 4. dec. 1925 v trgovini Zlate Brišnik. Gosposka ulica. Toaletna promenada. Ker je vstop dovoljen le z vabilom in ni izključeno, da se bo kdo prezrl pri dostavi vabil, se vsakdo naproša, da se tozadevno obrne na g. Zlato Brišnik.

m Loterija Jugoslov. Matic. Kakor znano, se bo vršilo žrebanje loterije Jugoslov. Matic neprekinjeno dne 20. dec. Motorno kolo — eden izmed glavnih dobitkov — je občinstvu na vpogled v izložbi prodajalne avtomobilov »Fiat« v Gosposki ulici, dirkalno kolo pa v trgovini Šošarič na Aleksandrovi cesti. Posežite pridno po srečkah, ki se dobe v trafiki Weis na Grajskem trgu, dalje v trafiki Svetek v Gosposki ulici, v trafiki Golež na Aleksandrovi cesti, v trafiki Pertot na Glavnem kolodvoru ter v upravi »Tabora« in upravi »Jutra«.

m Studenčani, ne pozabite, da pride tudi letos sv. Miklavž v Sokolski dom in sicer v soboto 5. decembra zvečer v vsem svojem sijaju, bogato obložen z darili in šibami. Nebeška godba prične ob 8. uri zvečer. Ob 9. uri bo gledal vaje studenškega Sokola na orodju. Ob pol desetih pa nastopi sam sv. Miklavž (pane na orodju!) ampak na odru ter obdarl mlade in stare in prav tako kaznuje hudobne, vsakega po njegovem zaslužju. Po razdelitvi daril in odhodu sv. Miklavža se vrši prosta zabava in ples, ki traja do konca. Vstopnina 5 Din. — Darila sprejema sv. Miklavž v Sokolskem domu in sicer v soboto 5. decembra od 6. ure naprej proti nebeški taksi 2 Din. Sv. Miklavž želi, da se prinašajo darila že takoj po 6. uri in ne šele vsi okrog 8. kakor se je navadno godilo do sedaj. Mož ni več mlad in ima tudi na zemlji rad red, kakor ga je navajen v nebesih. Torej pazite, ker drugače Vas lahko vzame — rogač.

m Pevsko društvo »Luna« priredi v torek 8. decembra družni večer v gostilni Kramberger v Krčevini. Začetek ob 20. uri. Vstop prost. Vsi prijatelji društva in petja vladno vabljeni! 197

m Kavarna »Evropa«. Dnevno koncert ob 21. do 2. ure. Svira prvovrstni Trio Šmid - Herce - Bernkopf. Soboto in nedeljo posebno hišni razpored. 2634

cenjene naročnike opozarjamo, da smo jim razposlali položnice in jih prosimo, da poravnajo naročnino za tekoče leto do 31. decembra t. l.

Uprava »Tabora«.

Narodno gledališče

REPERTOAR

Sobota, dne 5. decembra ob 20. uri »Vesela vdova«. Ab. O. Kuponi.
Nedelja, dne 6. decembra ob 20. uri »Vesela vdova«.
Ponedeljek, dne 7. decembra ob 20. uri. Gostovanje zagrebške drame »Vragolije«.

Originalni »Opalograph« aparati in originalne potrebščine ANT. RUD. LEGAT & CO., Maribor, samo Slovenska ul. 7, tel. 100

Michele Cordet:

Težka odločitev

G. Lille, pisarniški načelnik v ministrstvu zunanjih zadev, je čakal v salonu ženinine povratka. Mirno je bral svoje večerne novine. Okoli sedmih zvečer mu je glas lifta, ki je udaril ob stopnice, napovedal ženinino vrnitev. Takoj nato je slišal v veži bolešno stokanje. Gospa Lillova je vstopila v salon vsa blesta, držeč se roko za trebuh in opotekajoč se po podu.

Mož je v hipu razumel, kaj ji je. Nežno je objel in zašepetal:

— Ah! moja revica mala... Torej — sedaj je prišla ura?

Drgetal je od strahu in veselja. — Otrok, ki ga je željno pričakoval skozi deset let zakonskega življenja, se bo naposled vendarle rodil.

Takoj je telefonično poklical zdravnika. Gospa Lillova je onemoglo sedla na najbližji stolec in začela pripovedovati, kako so ji spopadle bolečine daleč od doma, kako je zastokala pri vsakem tresljaju avtomobila, s katerim se je urno vrnila domov, venomer v strahu, da se ji pripeti nesreča... Njeno pripovedovanje je pretrgalo bolešno stokanje; s tresočimi se rokami sta oba skušala razpeti in sleči obleko. Mož ji je okorno pomagal, koliko je mogel in znal. Ko se je slekla, jo je vzel na roke in ponel v posteljo.

Postajalo ji je vse slabše: napadi so bili tako močni in tako pogosti, da se je g. Lille že prestrašil. Boječ se, da ne bi porodnica izgrubila zavesti, je hotel poiskati kako zdravilo, ki bi jo osvobodilo in se je spomnil, da nosi žena že več

tednov pri sebi takšno stekleničico. — Gospod Lille je jadrno zbežal v salon, poiskal ženinino ročno torbico, jo drhte odprl in vzel iz nje najprej žepni robec, denarnico, sveženj ključev, neko pismo in slednjič kristalno stekleničico z zlatnim zamaškom.

Vendar pa nič ni moglo prepričati strahotnega dela prirode: g. Lille je klečal ves onemogel pred posteljo in šepetal ženi nežne besede.

Naposled je prišel zdravnik. Na hitro roko je pregledal bolnico, se namršil, izrekel neko g. Lillu neumljivo besedo in priporočil potrpežljivost.

G. Lille je odšel iz spalnice v salon in se jel vročično sprehajati semintja. Na stolicah je ležala ženinina obleka. V glavo mu je šnila misel: »Ali jo bo revica še kedaj oblekla?« Mraz mu je preletel po životu. Vsi predmeti, ki jih je bil vzel iz torbice, so bili razmetani po mizi. Slednjič mu je obtičal pogled na pismo v raztrganem zavitku. Stopil je bližje in prebral naslov: »E. P. 32. Poste restante«.

Grd dvomi ga je prijel za srce. Nič za trenutek se ni obotavljal; vzel je pismo iz zavitka in prebral z enim pogledom:

»Moja mila ljubezen, ali boš mogla priti po tole pismo? Kako težko mi je, da Te ne morem videti... Vsak dan grem na pošto, da dvignem Tvoje pismo. Ko ga ne bom več našel, bom vedel, da je napočila ura. Želal bi, da bi bil takrat pri Tebi in Te tolažil... Ali bo fant ali deklica? Ubogi malček... Otroci morajo poznati samo mater, ker je težko reči, kdo jim je oče... Kakor vidiš, se šalim, hkrati pa umiram od skrbi. Vsak večer grem mimo tvojih oken... Ah! Ko bi se že su-

krat končalo in bi se lahko zopet ljubila kakor nekoč! Ali dobdem jutri Tvoje pismo, da zaspim naslonjen nanj?

Georges«

G. Lille si je želel da bi zblaznel ali umrl. Deset let zaupanja, deset let ljubezni, deset let sreče, deset let življenja — nenadoma pa se je vse porušilo.

Vzdihnil je globoko in pomislil: »Ali je to mogoče? Nikoli ne bo zvedel, da je njegov ta otrok, čigar prirodu na svet se je tolikanj radoval. In žena, ki ji je naklonil toliko pozornosti in nežnosti, ga je varala, sramotila njegovo ime. — Stokanje, ki se je začelo iz sedne sobe, se mu je zdelo kakor odmev njegove lastne bolečine. Občutil je, da ga je polagoma navdajala mrznja prevarenega soproga, krvava mrznja, ki umrje samo z bitjem, katero jo je povzročilo.

Na pragu se je pojavil zdravnik. Potegnil je g. Lilla v salonski kotiček in mu jel diskretno pripovedovati o telesni nepravilnosti njegove žene, o motnjah nosečnosti, neizogibni operaciji. Nenadoma je dejal, da je treba nekaj žrtvovati: ali materino ali otrokovo življenje.

G. Lille se je zdrnil pred novim udarcem. Ali v istem trenutku se mu je zdelo, da mu je prišla usoda na pomoč.

— Čez četrt ure se morate odločiti, — je rekel zdravnik.

— Dobro, — je odvrnil g. Lille, — rustite me, da si premislim!

Osupli zdravnik se mu je naklonil in odšel.

G. Lillu se je ponudilo maščevanje. Dovolj je bilo, da pove dve besedi: »Rešite otroka«, pa bi bil greh kaznovan. Ne bi mu bilo treba iti pred sodišča ali živet še nadalje z ženo, ki jo sovraži. Dve besedi bi uničile preteklost in mu dale

prosto bodočnost. Prevarjeni soprog ne bi ubil svoje žene, marveč bi jo le pustil umreti... Nemara bi ga pozneje vendarle pekla vest, da je storil zločin...

G. Lille je naslonil na šipo svoje razgredo čelo. Pred hišo na pločniku je stal neki moški. Nedvomno je bil to njeni ljubimec, ki ga je zvalilo razsvetljeno okno na njeni sobi. Čakal je čas, da zavzame svoj prostor. Prevarjeni soprog se je spomnil besed iz njegovega pisma. Prevzela ga je neugnana želja po maščevanju. Ko bo žena umrla, bo stopil na ulico in bo vrzel temu človeku v obraz: »Gospod, vaša ljubica je mrtva«.

Nato se je spomnil, da bi bilo boljše, če bi vzel ljubicea za roko, ga popeljal pred poročnično posteljo in prisilil, da on odloči o življenju matere in otroka.

Tedaj se je spomnil otroka. Nikoli ne bo izvedel, ali je otrok njegov ali pa tuji... In to nedolžno bitje je treba žrtvovati, da se reši žena — grešnica.

Vstopil je v sobo, kjer je ležala žena v poročničnih oblekah. Ležala je napol naga in stokala. Stopil je k nji. Porodnica je po soprogovem hladnem in obupanem obrazu razbrala, da je izvedel strašno resnico. Spomnila se je, da je pozabila v torbici pismo, ki ga je vzela s pošte. Na boleštem obrazu se ji je pojavila groza. Hotela je govoriti, proklet, ali zdravnik ji je zabranil. Vzkliknila je samo:

— Oh, kako težko mi je, kako težko! G. Lillu so vdrla solze v oči. Občutil je, da ga je zgrabila za roko ženinina potna roka in začela greti z nohti, ki so bili stisnjeni od groze.

Občutil je bol in strah uboge žene; počasi je osvobodil svojo roko iz njene in dejal zdravniku:

— Rešite mater!

Pecija Petrovič, »Vragolije«. Dne 7. decembra se vrši v Narodnem gledališču gostovanje članov zagrebske drame ge Mile Dimitrijevič, gosp. Josipa Maričića z enodejankami »V. plasti«, »Čizme in Sorodstvo, od znanega hrvaškega komediografa Pecija Petroviča. S temi enodejankami, ki jih je jugoslovanski tisk označil kot najbolj dovršene in najboljše delo te vrste so ti ametrniki z avtorjem Pecijem Petrovičem obiskali vsa večja gledališča v naši državi in bili deležni od kritike in od publike največjega priznanja. Gospa Dimitrijevičeva in gospod Maričić sta dosegla kot najboljša interpretata Pecijinih dram in komedij višek svoje igralske umetnosti. Z umetnikoma dospe tudi sam avtor g. Petrovič, ki bo pred predstavo imel kratko predavanje »O erotizmu v literaturi. Naglasiti je treba, da so bile te enodejanke prevedene v češčino in da bodo poleg »Plohe« in »Vozla«, ki so tudi prevedene v češčino najdostopnejše reprezentirale našo jugosl. komedijo.

Kino

»Grajski kino« predvaja danes in jutri nadvse poučen film »S kinokamero okoli sveta«.

Volitve v občinski zastop tržke občine Sv. Lenart

Sv. Lenart v Slov. goricah, 2. dec.

Dne 30. novembra je izvolil novoizvoljeni odbor naše tržke občine soglasno za župana g. dr. Milana Gorjška, odvetnika pri Sv. Lenartu, kot svetovalec pa zg. Srečka Krajnc, trgovec, Franceta Retzerja krmarja in Henrika Toplaka, krojača.

S to izvolitvijo je dobil trg Sv. Lenart po 20letni borbi prvič Slovence za župana.

Pred prevratom so se udeležili Slovenci prvič občinskih volitev spomladi leta 1904. Zoper te volitve so se pritožili deželni odboru, ki pa je pustil pritožbo nerešeno do konca leta 1907. Takrat je pritožbo zavrnili, tako da je še po skoraj 4 letih dobil nastopil novoizvoljeni odbor svojo funkcijo. Posledica tega volilnega manevra je bila ta, da so bile prihodnje volitve še le leta 1911. Pri teh volitvah so Nemci z goljufijo in izdajstvom preprečili izvolitev Slovencev v I. razred občinskega zastopa.

Po prevratu je odzval predsednik Narodnega sveta na lastno pred Nemcem občinsko upravo in jo je izročil Narodnemu svetu, ki je postavil kot gerenta g. Radoslava Kopic, nadučitelja pri Sv. Lenartu. Narodna vlada je ta sklep nato potrdila in pozvala člane narodnega sveta v gerentski svet.

Ob preobratu sta bila oba duhovnika v trgu člana Narodnega sveta, druge klerikalne inteligence v trgu sploh ni bilo. V času, ko so se bile razmere že ustalile, se je naselilo pri Sv. Lenartu nekaj klerikalne inteligence, ki je čutila potrebo da se udeleži tudi politično. Ker pa niso imeli zadosti pristašev, so se začeli dobrikati bivšim nemčurkim voditeljem, ki so bili radi energičnega nastopa Narodnega sveta ozlovljeni in vsled svoje politične preteklosti postavljali politično popolnoma v ozadje. Ko je Glavna hranilnica kupila bivšo nemško šolo ter društveni dom, so zahtevali od klerikalne Brejčeve vlade

»TORNADO«.

Grajski kino predvaja prve dni prihodnjega tedna kolosalno delo ameriške filmske industrije »Tornado«. V glavni vlogi nastopa House Peters, ljubitelj ameriške kinopublike.

»Apollo« kino je nabavil znamenito filmsko delo »Bestija iz San Silosa«. V glavni ulozi nastopa Marko, najmočnejši človek sveta.

Svetovna panorama

Južna Amerika, Chile.

Program »Svetovne panorame« je z ozirom na zadnjo serijo slik jako zanimiv. Slike iz divjih Cordillierov, bujne južnoameriške vegetacije, karavana snežnih polj in raznih mest države Chile so res uvaževanja vredne.

Sokolstvo

O Plesne vaje za starejše se vršijo v nedeljo dne 6. decembra t. l. od 17.—20. (5.—8.) ure v dvorani »Pilzenski« vira Tattenbachova ulica. Zadnje vpisovanje za te plesne vaje je nedelja, ker pozneje se ne bode več sprejemalo.

razrešitev naprednih odbornikov in gerenta ter namestitve klerikalcev in nemškutarjev v gerentski svet. Tej družbi so dali ime SLS ter s tem držali s svojim političnim vplivom in ugledom bivo moč treh nemškutarskih rodbin v trgu.

Glavna opora nemškutarskih velikarjev pa je bilo gasilno društvo. Krčevito so se branili sprejemati vanj člane slovenskega mišljenja, samo da ne bi v tem društvu kalili miru in mu jemali »ugleda«, ki so ga še rešili iz časa Avstrije. Nemštvo gasilnega društva in nemštvo navidezne slovenske občine je bilo nerazdružljivo. Ves boj naprednih Slovencev je bil tedaj osredotočen okoli Gasilnega društva, ki pa so ga nemškutarji in njih nacionalni zaščitniki toliko časa držali, dokler ga ni razpustil veliki župan g. dr. Pirkmajer.

Kljub temu, da je bilo vsakemu otroku znano pravo narodno mišljenje bivšega župana g. Karla Aubla, ki je bil hkrati načelnik gasilnega društva, se je podal zanj v boj »narodni poslanec« slovenske stranke, kakor bi šlo za kako narodno svetlinjo: pozabil je pri tem, da so bile osebe za katere se je on toliko poganjal, ravno iste, ki so klicale nekaj mesecev pred svetovno vojsko ogenj in žrepla na dekana g. Janžekoviča radi njegovega nastopa v zadevi Schulvereinske šole, ki so kaplanu Kozarju trgale slovenske zastave, ki niso spreminile niti sedaj pikice na svojem mišljenju in se še niti tako daleč niso potrudile v slovenščini, da bi se lahko pravilno podpisavale. Usoda je hotela, da se klerikalcem že ohranjeni uspeh ni posrečil: novoustanovljeno gasilno društvo je pritegnilo vse dobromisleče elemente na svojo stran ter jih rešilo morečega vpliva vlastodržcev iz časa Avstrije. To, kar se je pričakovalo, se je zgodilo. Umetna stavba Slovenske ljudske stranke v trgu se je zrušila in trg je dobil zastopstvo, kakor ga zahtevajo sedanje razmere.

boda pa je glavna ideja njegovih pesnitev. Abstraktnih pojmov ne pozna. Govor mu je izredno slikovit: »Turban poslan diči raso glavo, damaščanka mu visi ob boku...«

Njegova pesem je nalezela takoj na odpor. Prvi se je oglašil proti njemu goriški škof dr. Mahnič, ki je odklonil njegove ideje in se zgražal nad tem, da bi bil katoliški duhovnik tak pesnik — realist, ki ne pozna idealov. Njegovi nazori so se mu zdeli revolucionarni. — Umor, samomor, prečestvo, tatvina so mu ideali. »Svatha v Logha in »Celjsko romanco« imenuje umazane cunje in roti Gorazda (Aškercov pseudonim) naj obvaruje slovensko ljudstvo nesreče in naj ne izda svojih pesnitev v posebni knjigi. A Gorazd mu je odgovoril o Veliki noči l. 1890. z lično zbirko »Balade in romance«, ki jo je podpisal s polnim imenom. Pridejal je še »Prvo mučenico«, ki je bila pravi odgovor škofovim klevetam. V tej pesnitvi je odločno poudaril idejo svobode z besedami: »Ime mi je misel svobodna in moj je ves svet za naprej.« In zopet se je oglašil škof Mahnič v »Rimskem katoliku«, češ da lepo poje, a ne poje o lepem, radi česar ni pesnik. Aškerc mu je odgovoril s satiro »Pesem dervišev«.

»Grešnik« je bil slovesen protest proti duševnemu jerojstvu. »Sveti ogenj« in »Krišna« so njegove najboljše filozofske pesmi.

Aškercova socialna pesem pa ima dve strani: dobro, kjer opisuje bedo in romanjkanje in slabo, kjer se znaša nad krivci-povzročitelji revščine.

Boj katoliških krogov mu je kot Slovcu zagrenil življenje, a kot pesniku strl peroti.

V Aškercovem pesništvu nastopi stagnacija in nazadovanje. L. 1900 je izdal nove pesnitve, a je izgubil čut avtoritativne, kar je najbolj škodovalo njegovemu nadaljnjemu delu. Mučeniki, Junaki, Jadranski biseri, Akropolis in piramide ter Poslednji Celjan so njegova zadnja dela. Njih oblika je ohlapna, a rima je zasilna.

Toda ne po slabih — po dobrih delih ga moramo soditi. Aškerc je naš prvi najboljši pesnik romane, balad in parabole. Mogočno je razširil obzorje naš literature. Sam je dejal: »Smatrajte me pijeonirjem na poti k svobodnemu Parnasu. In to je Aškerc tudi bil. V delih svojih sam živel boš večno.«

S temi besedami iz »Časa nesmrtnosti« je predavatelj zaključil svoje temeljito predavanje. Jasne, čiste, krepko odmerjene so bile njegove besede. Vse, o čemur je govoril, je sam temeljito proučil in radi tega je kazalo vse predavanje temeljitost in visoko literarno resnost. Da je bilo tudi oblikovano dovršeno, tega pri našem pesniku Janku Glasarju ni treba posebej omenjati. Slušatelji, ki jih je bilo čedno število, so dali z burnim ploskanjem duška užitek, ki so ga imeli s predavateljevim Aškercem.

Nato sta nastopila recitatorja gospa Bukškova in gospod Bratina, ki sta lepo izražala čustva našega velikega pesnika. Žela sta obilo priznanja. —el.

Zika-kvartet

Dne 3. t. m. so nastopili Zikovec letos v drugič in topot v gledališču. Vzvišen prostor v orkestru se je prav dobro obnesel ter je zelo pripraven za slične prireditve. O kvalitetah te naše umetniške združbe pač ne bo treba govoriti; vsi vedo, da so si Zikovec priborili že svetovni ugled. Kar jih osobito odlikuje, je nekaka enodušnost v umetniškem umevanju in homogenost v izvajanju. Iz njih govori takorekoč eno srce. Radi tega tudi učinkujejo s tako neposredno sugestivno močjo.

Vsporedi koncertov, katere prirejajo Zikovec niso samo zanimivi, temveč tudi poučljivi. Prinašajo nam vsakokrat zastopnike raznih struj in raznih epoh. Klasične, romantične, nacionalistične in moderniste vseh nijans. Vestno vglabljanje v slog dotične dobe, kakor se v značilnosti posidnih skladateljev pa je plod dolgotrajnega in najvestnejšega študija. Topot smo slišali Beethovna (kvartet št. 3), Čajkovskega (des-dur kvartet) ter Lhotko, našega jugoslovanskega modernista. Elegančno je bilo proizvajanje Beethovnevega kvarteta. Kompozicija datira iz prve dobe skladateljevega delovanja, tu nam še ne more podati onih značilnosti, ki odlikujejo poznejša dela tega velikega mojstra. Računali so pač umetniki z vzprejemljivostjo širje publike, ki si more pri nas še vzgajati za komorno glasbo. Uprav stajajo moramo imenovati proizvajanje kvarteta Čajkovskega. Iz dela odseva ogromna tvorbeno moč, saj datira tudi iz časa, ko je stal komponist na višku svojega ustvarjanja.

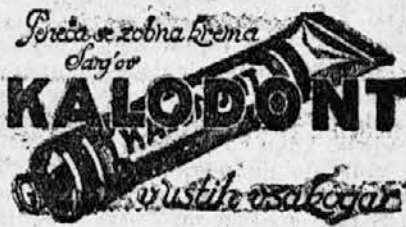
Kako pa je vsako umetniško delovanje podvrženo časovnim prilikam in ča-

Zdravje
in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista
dehtita žarita svežosti, okusna,
oskrbovana. Veselo zdravje se
smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kalodontom«
je neizgurnejša pot, da obvaru-
jete lepoto in zdravje Vaših zob.

sojni menjavi, nam je pokazal Lhotkov godalni kvartet. Lhotka je rodom Čeh ter je rektor muzikalne akademije v Zagrebu. Je naš zastopnik ekstremnih modernistov. Poslušalec se ne more ubraniti vtisa, da je delo zamišljeno na umstveni podlagi ter da ima namen, pokazati vse najrazličnejše finese godalnega stavka. In v tem oziru je Lhotka govtovo velik mojster. Vsi najraznovrstnejši načini uporabe loke se nam predstavljajo, nakopičijo se tehniške težkoče in ritmiške rafiniranosti, skratka, vse polno zanimivosti in duhovitosti, samo ne nobene notranje togike in čvrstvenosti. V obvladavanju vseh omenjenih finisov so se pokazali Zikovec spet velike mojstre. Skladbo pa smo občudovali a ne uživali. In temu je veljal tudi velik aplavz. Kot dodatek so nam zaigrali še Dvořakov drugi stavek iz as-dur kvarteta ter Griegovo romanco. Bil je spet večer pravega umetniškega uživanja. — Zalibog pa ni bil temu primerno obiskam. H. D.

Nova knjiga dr. Pivka

(Dr. Ljudevit Pivko. Proti Avstriji. VII. Rame ob ramenu. Druga knjiga: Informatorji. Maribor 1925. Založil Klub dobrotoljcev v Mariboru).

Pravkar je izšla iz tiska 7. knjiga velikega dr. Pivkovega spisa »Proti Avstriji«. Ta zvezek obsega 120 strani, I karto in 11 slik. Zelo podnaslov »Informatorji« nam daje slutiti, o čem pripoveduje naš pisec v pričujočem zvezku. — Zvesti čitatelji Pivkovih knjig, ki jih je že veliko širom naše domovine, pa bodo lahko posneli iz samega pregleda vsebine, okoli katerih dogodkov, časa, ljudi in krajev se souč nadaljuje pisčvo pripovedovanje. Prinašamo ta pregled v celoti:

Trije kolini, tri dekleta. — Kobariška tajnost. — Sumljiv Alpin. — Derzter Herz. — Avstrijski narodnik. — Franz Kreuz na Rombonu in pri Sv. Luciji. — 24. oktobra 1917. — Kreuz na novem poslu. — Obred pri 33. polku. — Mazzenhaus Mazzantur. — Obračun po vojni. — Batalion iz Padule. — Znaki bližnjega razpada. — Avstrija je »kaputa«. — Bolševiki. — Izvidniška služba v maju 1918. — Kaj pravi Matej? — Snov za Vidmarjevo »Jugoslavijo«. — Zveze z domačim svetom.

Bilo bi odveč govoriti o sami knjigi in jo še posebej priporočati, opozarjamo samo, da so dr. Pivkove knjige, ki se še vse doba na knjižnem trgu oziroma pri založništvu, priporočljivo božično darilo, zlasti moškim, ki so se udeležili vojne. Sezite po njih, ker so zadržali in ed začetka do konca zanimivo čtivo!

Kultura in umetnost

Anton Aškerc

Predavanje g. prof. Glasarja v »Ljudski univerzi«.

V prvih početkih je bilo slovensko pesništvo izključno lirčno: Izraziti zastopniki lirске pesni pri nas so bili: Jenko, Gregorčič, Kette, Zupančič in drugi. Prve poizkuse epike so nam podali Zemlja in Luka Svetec v znanem delu »Peter Klepec«. Potem se je pojavil Anton Aškerc, čigar dela so pretežno epskega značaja. Uvodoma nam je predavatelj vzorno opisal njegovo življenje in vplive v razvoju njegovega pesniškega duha.

Anton Aškerc se je rodil 9. jan. 1856 v Globokem pri Rimskih toplicah v kočirskih staršev. V tretjem letu je odšel v Senožče k teti Agati. Ze v zgodnji mladosti je kazal velik smisel za »likovitost narave, ki je ravno v njegovi najbližnji okolici prekipovala v krasotah. Poleg pokrajine je nanj uplival tudi oče, ki mu je poljudno pripovedoval razne povesti. Poglavitna zasluga, da se je Aškerc razvil v velikega pesnika, pa gre njegovi teti Agati, ki ga je poslala v Celje v latinske šole. Po maturi je odšel v sementišče, kljub temu, da ni bil

preveč navdušen za duhovniški stan. — Prvo mesto je kot kaplan nastopil v Podsedri, zatem je služboval v Šmarju pri Jelšah, Jeršincih in Vitanju. Vitanjski župnik ga je ovadil, češ da ima nazore, ki ne pristajajo katoliškemu dušnomu pastirju. Posledica tega je bila, da je škof poklical Aškercu v Maribor na zagovor. Tu se pričinja njegovo preganjanje. Iz Vitanja je bil premeščen v Mozirje, a iz Mozirja v Škale pri Vejanju. Toda nikjer ni imel miru. Na deželi se je čutil duševno osamljenega. Obesil je duhovniški talar na klin in šel v civil. Končno mu je Ljubljana zasigurala eksistenco. Takratni župan Hribar mu je podelil mesto arhivarja na magistratu (1898). V Ljubljani je ostal do svoje smrti. 7. junija 1912 ga je zadela kap in umrl je v bolnici, star 56 let.

Pesnikovati je začel pozno. Bil je že 22 let star, ko je izšla v »Danju« zvrsta njegova prva pesem »Trije popotniki«. L. 1882. je priobčil »Madonno«, izrazito epsko pesem. Snov je Aškerc zajemal večinoma iz zgodovine, predvsem slovanske. Prvoč Trubar, Stara pravda, Poslednji Celjan i. t. d. Mnogo je nanj uplival tudi socialni moment; svo-

SUHOR

Čajno pecivo

Izbornega okusa.
Naj ne manjka v nobeni hiši!

2350

Josip Jurčič, Zbrani spisi

Pred kratkim je izšla Tiskovna za druga v Ljubljani IV. zvezek Jurčičevih zbranih spisov. Vezelje je vzeti v roke to skrbno urejvano izdajo. Štirje zvezki so že, nekaj jih še sledi, pa bomo imeli Jurčiča v taki izdaji, da bomo lahko nanjo po pravičnem ponosili. Dr. Ivan Prijatelj je mojster pri takem delu. Vse, kar pripravi, čitnje okus, temeljitost in bogato literarno erudicijo.

Vsak zvezek ima urednikov uvod. V njem opiše tisto dobo Jurčičevega življenja, v kateri so v zvezku zbrani spisi prišli izpod duhovitega, peresa našega prvega romancierja. V uvodu IV. zvezka nas skrbni urednik uvaja v tedanje dobo — v leta 1886—1888 in nam pripoveduje, kako so nastale te povesti, kaj je vplivalo na pisatelja, kakšno je bilo takratno kulturno in politično ozračje. S fino analizo razlaga urednik posamezne spise in kar oživi pred bralčevimi očmi Jurčičovo duševno delavnico.

V IV. zvezku so zbrani sledeči pripovedni spisi: povest »Golida«, zgodovinski povesti »Hči mestnega sodnika« in »Nemški valpet«, povesti »Dva brata«, »Božidar Tirtelj«, potem »Četa iz življenja političnega agitatorja«, povest iz XVII. stoletja »Sin kmetijskega cesarja« in slednjič povest »Sosedov sin«. H koncu sledi urednikove opombe, ki vsebujejo vse polno podrobnih podatkov, opazk in misljalcev — prave slasičice za literarnega in kulturnega zgodovinarja. S Prijateljevo izdajo Jurčičevih spisov se v naši literaturi dostojno maše vrzeli ki nastanejo zavoljo pomankanja večjih in res markantnih izvirnih spisov najnovejšega datuma.

Za to izdajo naj ne bo nikomur žal denarja, ker ima trajno vrednost. —ob.

Knjige Družbe sv. Mohorja za I. 1926

Družba sv. Mohorja na Prevaljah je pravkar razposlala svojim udom letosnji knjižni dar. Med knjigami se najbolj odlikuje po pestri zunanji obliki star znanec slovenskih hiš — Mohorjev koledar. Umetniški par — arh. Vurnik in njegova žena sta lepo poslikala platnice in pa kalendarij. Tiskarna je izvršila njune osnutke grafično spretno in jako okusno. Vsebinska je pestra. Nekoliko belestistike (Pavel Perko, Milčinski, Komar), več gospodarskih člankov, svetlobni spis s papežev fotografijo, zdravstven spis in običajni Sarabonov pregled svetovnih dogodkov. Na koncu življenjski zasluznih pokojnikov (dr. Gregorik, dr. Medved, dr. Zolger) in drugo gradivo.

Slovenske Večernice (78. zvezek) so postregle in najbrže tudi ustregle Mohorjanom z zgodovinsko povestjo Frana Jakliča. V grajskem jarmu. Pohodni ljudje so dobili nadaljevanje »Apostolov Gospodoviha«. S tem je ta spis zaključen. Dobri gospodarji na kmetih bodo lahko zajemali veliko praktičnih mišljalic in nasvetov iz poučne knjige »Travnistvo«. Letos je izšel drugi snovni Pisec obeta, da bo obdelal pašništvo v posebni knjigi.

Dalje dobe Mohorjani proti doplačilu VIII. IX. in X. zvezek Mohorjeve knjižnice. V osmem zvezku so izšli pod naslovom »Solnce in senca« zagovori kršćanske vere, ki jih je spisal dr. P. Anželjčič. Tominec. Pisec zagovarja vse, kar racionalisti pobijajo. Zanimivo knjigo sta spisala Fr. Pengov in dr. A. Rataj. »Poljudna kemija« ji je naslov in razpravlja na res preprost in vsakomur razumljiv način o osnovnih pojmi kemije. Tako knjigo so naši prvi krogi že zdav-

nej želeli. Z 9. zvezkom »Mohorjeve knjižnice« se jim je želja izpolnila. Deseti zvezek pa je ponatisnil povest Ivana Preglja »Božji mejnik«. Lepa povest, čisto Pregljeva. Diši po istrski grudi.

Družba sv. Mohorja je štela letos 38.093 udov, t. j. za 1856 manj od lanskega leta.

Za prihodnje leto obeta poleg Koledarja in Večernic z novo Jakličovo zgodovinsko povestjo Breljevo knjigo »Čuda in tajne življenja«, Ehrlichovo »Katoliško cerkev« in za doplačilo knjižni: »Sveti Frančišek Asiški«, povest Marije Kmetove in Dickemsovo »Božično pesem v prozi«, prevlel J. Vidmar.

Družbine knjige urejuje pisatelj F. S. Finžgar. —ob.

Robinson-knjiga za našo mladino

V založbi tiskarskega in litografičnega zavoda I. Blasnik nasled. v Ljubljani je izšla prekrasna »Povest o Robinsonu«, ki jo je za angleško mladino priredil Kathleen Fitzgerald, v slovenščino pa preložil mojster našega jezika Bogumil Vdovič. Knjiga je okrašena z 26 lepimi štirbarvnimi slikami, ki jih je po izvirniku slike posnel litografični zavod založnika tako umetniško dovršeno, da so nekatere slike celo lepše izdelane kot one v originalni izdaji. Vdovičeva slovenščina je izredno lepa in blagoljubna tako, da je ta izdaja Robinsona izreden knjižni dogodek za naš narod, kajti lahko se reče, da takšne knjige nima vsak narod. Knjiga je namenjena zlasti mladini, pa tudi odrasli jo bodo brali z užitek. Tudi je zelo primerno darilo za Miklavža ali Božič. Dobi se pri nas v vseh knjigarnah.

x »Nova Evropa«. 16. številka znane zagrebske revije ima nastopno vsebino: Britanske žene (M. Curčin), Bolnica Skotskih žena pre deset godina (El. Ingliš). — Največi dobrotvorci Srbije u ratu (Serbian Relief Fund) —č. Carinska zaštita i naša privreda (I. Belin). — Knjige i listovi. — »Nova Evropa« se naroča v Zagrebu, Preradovičev trg 9.

x »Zborik«. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec. 11—12 številka »Zborik« je prinesla nastopne skladbe »Ljubavi, konja jaše« (harm. France Marolt). — Nana mia, son' barcarolo (Emil Adamič). — Jaran Pavle, zaran mili brate (Anton Dobronič). — Vino pije Doždin Peter (A. Dobronič). — Naj se mati žalostiti. — Vrhni vrhni filolice. — Zvedel sem nekaj novega (A. Dobronič). — Uredništvo obeta »Zborik« se razširiti ter bo imel list tudi tiskano knjižno prilogo. Pevska družstva naj bi agitirala, da bi se »Zborik« najbolj raspečevala med pevci in pevkami!

x Janez Zagar, Vrtinec. Drama v treh dejanjih. Oder, zbirka gledaliških iger 12. zvezek. Izdala Zveza kulturnih društev. Založila Tiskovna zadruga. Pripovedljiva dramska noviteta zlasti za naše podeželske odre.

x »Zvonček«. Novembrska številka »Zvonček« je obelodanila med drugimi Ganglovo pesem »Beograd«, nadaljevanje priljubljene Vendotove planinske pripovedke Koeljeva osveta, nadaljevanje »Izprehodov po Beogradu« z ilustracijami, konec Troštrove pravljice »Največja žrtve«, črtico Fr. Zbašnjika »Miklavž«, nadaljevanje Jerasove »Deklice iz preteklosti« in pesni Save Radica, Fr. Rojca in Janka Lebanca. »Zvonček« bo di mladini toplo priporočel!

Izza dni bede in strahot

Dne 29. novembra se je vršil v bivši hrvatski sabornici v Zagrebu 10. občni zbor društva »Narodna zaštita«. Ob tej priliki je bilo društvo odlikovano. Menda je malo društev, ki bi zaslužila toliko priznanja kakor »Narodna zaštita«. — Osnovana je bila pred 10 letimi z namenom, da pomaga mladini, ki so jo prizadele strašne vojne posledice. Duša tega društva vsenčilski profesor Silović je na omenjenem obnem zboru še enkrat osvežil spomin na tiste dni. Nebo odveč če nekatere dogodke na tem mestu reproduciramo:

V zini, l. 1917. in na spomlad l. 1918. je zavladala v naših revnih krajih strahna lakota. Govornik je pokazal kosček črnega kruha izza tega časa, ki ga je bil shranil kot spomin. Poslal mu ga je neki duhovnik in napisal na omot, da je to zlato. Kruh je bil narejen iz drevesne skorje, praprata in otrob. — Neki pomorski častnik je prišel v času lakote na otok Korčulo. Prosil je neko žensko, naj mu proda žganje. Ona je za žganje zatevala kruha. Častnik je odvrnil, da ni-

ma kruha, da pa ji lahko denar. Žena je vskliknila: »Kaj naj počnem z denarjem, ko pa zanj ne dobim kruha? A žganje potrebujem: z njim vpijanim otroke, da ne kriče: »Mati, daj nam kruha!«

Tedaj je stopila »Narodna zaštita« na plan. Treba je bilo rešiti tisoče in tisoče otrok pred sigurno smrtjo od glada. Začela se je velikopotezna akcija za reševanje otrok iz pokrajin, ki jih je prizadela vojna ali pa slaba letina z lakoto. Težavno je bilo tako delo. Otrokom je bilo treba najti streho in hrano v Banovini, kjer je bila letina boljša, rekvizicije pa manjše, tako da je bilo med ljudstvom več blagostanja. Številni transporti sestradanih otrok so prihajali v Zagreb in v banovinsko Hrvatsko iz Dalmacije, Bosne in Hercegovine, Istre. Ob tej priliki se je pokazala enodušnost Srbov in Hrvatov. L. 1917-18 je »Narodna zaštita« našla 7175 srbskim otrokom zavetišča na Hrvatskem.

Globok vtis je napravila sledeča epizoda, ki jo je povedal prof. Silović: Transport 300 otrok — sami Srbi. Prihaja iz Hercegovine. V nekem vagonu se je vzgrudila deklica, ki so jo nenadoma spopadli krči. Ko je prišla k sebi, je povedala, da je videla nedavno z okna, kako so vesili vojaški rablji nje-nega očeta na drevo. Oče jo je opazil in je zavpil: »Mara, moja Mara«. Tedaj se je prvič onesvestila in dobila krče. Poslej se ji je to vedno ponavljalo. Mati ji je blaznela. V Virovitici je deklica umrla in prebivalstvo ji je priredilo krasen pogreb.

22.000 otrok iz Bosne in Hercegovine, Dalmacije, Istre, Primorja, Trsta in Gorice je bilo rešenih pod hrvatske strehe — vse po zaslugi »Narodne zaštite«.

V osvobojeni državi je »Narodna zaštita« prevzela poleg humanitarnih tudi ljudsko-prosvetne naloge. Njeno glasilo »Narodna zaštita«, ki ga ureja prof. G. Basariček, slovi kot izborni urejevan časopis, iz katerega črpajo mnogi in mnogi prosvetni in humanitarni delavci inicijative za podrobno delo med ljudstvom. —ob.

Zbiramo narodno-umetniške predmete!

Poziv mariborskih kulturnih društev.

Z ustanovitvijo samolastne države imamo možnost neovirane kulture življenja, obenem pa tudi dolžnost, razvijati po vzgledu drugih narodov kulturne panoge, kjer smo doslej je zaostali. Tu mislim zlasti na sistematično proučevanje naše narodne samobitnosti in na zbiranje neizčrpnega gradiva, kjer se javlja svojevrstnost narodove duše. Še do nedavna so iz naših krajev izginjali dragoceni predmeti v nemške muzeje, da se z njimi tujece ponaša. Sedaj imamo v Mariboru muzej, kjer hočemo poleg izpopolnjevanja dosedanjih zbirk ustvariti za vsa oblasti posebni narodopisni (etnografski) oddelki, kjer bi shranjevali vse izdelke, ki so tipični za prebivalstvo naše oblasti, zlasti pa predmete narodne umetnosti, ki kažejo bolj našo posebnost kakor še tolike umetni- ne šolanhi mojstrov. Čutimo častno dolžnost, da baš v Mariboru, kamor poleg bivšega slovenskega Stajerja teži ta od-slej še dve skoro nedotaknjeni pokrajini (Mežiška dolina in Prekmurje), nre-dimo narodopisno zbirko, da jo lahko po-kažemo sebi, pa tudi tujcu, ki stopi iz severa tu prvič na naša tla.

V ta namen so se združile k skupni akciji naslednje korporacije: »Zgodo-vinsko društvo« v Mariboru, »Žensko društvo«, »Prosvetna zveza« in »Zveza kulturnih društev« ter se obračajo na vse poedine rodoljube in društva, da sodelujejo pri tem važnem podjetju. — Pozornost se naj obrača na vse, kar dlo-veka spremlja od zibel do groba. Po-sebno spadajo v obseg narodne umet-nosti:

1. Narodne noše, razni motivi na obleki, čipke, vezane peče, pokrivala, nakitje (ženski uhani, urine verižice, kovinasti pasovi i. t. d.)
2. Okraski na jerbasih, košarah in torbah; na čebelnih panjih, na lončeni in kovinasti posodi; primitivno orodje vsake vrste (pipe, klopote, otroške igrače, tkalsko orodje i. t. d.). Ne prezrejo naj se večkrat zanimivi izdelki raznih samoukov.
3. Starinsko pohištvo, njegova oblika, izrezljani ali barvani okrasni na stoli, omarah, posteljah, zibelke, preslice, kolovrat, mize, škrinje i. t. d.
4. Okraski na hišah: raznobarvni pasovi ob zunanjih stenah, okrasni na polkah, vratih in tramovih. Zanimivi ključavničarski izdelki: okrasni in napisi na stikalnicah, sodih in škafih.
5. Vsekovrstno muzikalno orodje, ki se rabi med ljudstvom. Predmeti pri raznih narodnih običajih, kakor ob pu-stu, kresu i. t. d.

6. Nabožni predmeti: slike in kipi, zla-sti stare slike na steklo, med katerimi so ene, ki imajo podlago in polje zolčkaste barve, slovenske (kranjske) provenience, dočim so steklene slike z rdečo ali dru-gobarvno podlago nemški (navadno ti-rolski) proizvod. Nadalje: božične jasli-ce, velikonočne pisanke z raznimi figu-rami, presmeci na cvetno nedeljo in presmec na Veliko noč (kaj ljudje nosijo k velikonočnemu blagoslovu?), sličice v molitvenikih, božjepotne podobice, me-dalje. Krži in kapele ob potih in cestah, zlasti »kužni« ali »turški« krži. Tipične oblike nagrobnih križev in njih samoni-kli napisi (ki niso povzeti iz sv. pisma ali kakoga pesnika).

7. Razni okrasni in predmeti pri go-stijah, krstu in pogrebi, venci, šopki, pecivo.

Obrabamo se torej do vseh s prošnjo, da nam najdejo in javijo osebe, ki se zanimajo za to stroko in imajo že morda kakšne zbirke; da širijo med ljudstvom razumevanje za narodopisne predmete; da jih zbirajo, označujejo kraj in lastnik; da nam jih javijo in skušajo pridobi-ti.

Skušali bomo, da spravimo vse pri-merne predmete v muzej. Marsikdo bo tak predmet daroval; saj pride predmet na katerem ostane označeno darovalče-vo ime, vse drugače do veljave v jar-nem muzeji, kakor pa če leži skrit doma v omari. Nekatere predmete bo treba odkupiti, zopet druge nam bodo lastniki prepustili, proti reverzu da ostanejo njih lastnina; od drugih ho treba dobiti dobre posnetke, kolorirane slike, foto-grafije, opise. Kjer pa ne bo možno na-eno ne drugo, take predmete pa nam ja-vite vsaj v evidenco, da jih morda ob ugodni priliki rešimo za muzej.

Lepo urejeni narodopisni muzej bo ponos celokupne oblasti!

Vse pošiljkatve se naj naslovijo na »Zgodovinsko društvo« v Mariboru.

Zgodovinsko društvo v Mariboru.
Prosvetna zveza v Mariboru.
Žensko društvo v Mariboru.
Zveza kulturnih društev v Mariboru.

Sokolsko kulturno delo na deželi

(Dopis iz Smarja pri Jelšah).

O javnem življenju našega prijazne-ga trga se je slišalo v zadnjem času prav malo, skoraj bi rekli ničesar. Zdi se kot bi sedaj, ko je zapadel prvi sneg, spalo vse zimsko spanje. Vendar pa ni takol! Kulturno delo in družabno življenje se je začelo ravno v poslednjem času pre-cej razvijati in je upati, da pridemo po-lagoma nazaj v one prijetne razmere, ki so vladale pri nas pred par leti. Sovra-štvo med strankami in strujami se je nekoliko poleglo, ker so ljudje uvideli, da je tako stanje nevarno in je le v kvar tako skupnemu življu kakor posa-meznikom.

Kar se tiče kulturnega dela, se zlasti Sokol v zadnjem času prav pridno raz-vija in nemurno deluje. Ker na grad-njo novega sokolskega doma radi po-manjkanka sredstev znenkrat ni misliti, si je ustvaril Sokol v bivši Pu-takvih trgovskih lokalih začasni Sokolski dom. Postavil si je tam nov prav okusni gle-dališki oder z naravnost krásnimi kul-sami, katere je slikal bivši učitelj in brat Rudolf. Škoda za našega brata, da je odšel v Beograd. Za njegov trud in požrtvovalno delo mu ostane Smarjski Sokol vedno hvaležen. Sokolska dvorana je sicer za naše razmere malo premaj-hna, vendar pa je v ostalem v skladu z vsemi zahtevami. Razen telovadbe in gledaliških iger se vršijo v sokolski dvo-rani tudi piske vaje.

V novem Sokolskem domu je priredil Sokol tekmo te jeseni že 4 igre od kate-rih nam je najbolj ugaljal »Narodni po-slanec«. Ta igra se je igrala tako izvrst-no, da ni dosti zaostajala za kakim mest-nim odrom. Zadnje nedelje dne 29. nov, pa se je igrala Nušičeva »Sumljiva ose-ba« pri kateri so vsi igralci rešili svoje vloge izborni. Zlasti pri novih močeh se opaža velika ambicija za igre. Tudi o-bisk je bil to pot zelo povoljen. Vsaka igra pa je v zvezi s petjem, katerega vo-di še vedno dična sestra Zinka. Ta na-stopa ob enem tudi kot režiserka. Vsa-čast in priznanje požrtvovalni narodni učiteljici in sokolici, ki si da z raznim poučevanjem toliko truda.

Na dan ujedinenja dne 1. decembra pa je priredil Sokol telovadno akademi-jo, pri kateri so nastopili člani članice in naraščajo ženske in moške dece. Ču-di-li smo se, kako je telovadba razvila, kaj-ti člani so izvajali pod vodstvom načel-nika Stupice na orodju neravnost umet-ne točke. Tudi članice pod vodstvom načelnice sestre Vide so telovadile zelo eksaktno. Največje priznanje pa so želi-malčki ter sokolici Tašner, ki nam je ta-ko krasno deklamiral sokolsko pesem.

Ustanovil se je to jesen tudi šramel-kvartet tako imenovani »Zinkovci« ali »Ropretovci«, ki nas razveseljujejo s prijetno godbo.

Kakor kaže, bomo imeli v tej zimski prijeti vedno dovolj domače zabave, da je ne bo treba iskati v mestu. Čakamo samo še, kdaj se naši mnogoštevilni lovci postavijo na noge ter priredijo lovski ples, če tudi samo v lokalnem obsegu. V ostalem pa želimo, da nastanejo v Šmarju razmere, kot jih opažamo drugod, kjer namreč posamezna društva druga drugo podpirajo. Če pa že to ne gre, pa se naj vsaj ono dejansko nasprotovanje enkrat neha in videli boste, da bo to vsem v korist in da bo uspeh pri posameznih prireditvah templejši. — Živeli narodni delavci! — Zlatek.

Zanimivosti

DIVJA ROMANTIKA OB ČRNOGOR-SKO-ALBANSKI MEJI.

Na jugoslovensko-albanski meji bodo nastali skoraj sigurno nevarni incidenti. Vzrok je v tem, da so Albanci ujeli 3 Črnogorce. Člane plemena Kuči, jih odgnali v planino Vrmoš in jih privezali k drevesom, kjer so od lakote in mraza pomrli. Posledice spopadov pa ni iskati

zgodj v tem slučaju. Že lansko leto in pred večimi leti so se dogajali podobni spori. Pleme Kuči je sila bojevito in je ob priliki zadnjega maščenja oboroženo prestopilo albanski teritorij ter kaznovalo krive in nedolžne. Tudi zbog grozne smrti omenjenih treh članov se je pleme takoj dvignilo in hotelo čez meje, da bi se maščevalo. Toda naše oblasti so bojeviteže zavrnile. Poznavalec razmer pa trdi, da je ni sile, ki bi jih mogla trajno držati, kaj šele prikrajšati za sladkosti maščenja.

Kitajska iznajdljivost.

Nedavno so uradniki izseljeniškega urada v Honolulu razkrili zanimiv in res originalen način, kako se vtihovalajo Kitajci v obljubljeno deželo Ameriko, kamor jim je — kakor znano — vstop zabranjen. Pod palubo neke ladje, ki je bila na potu v Ameriko, so našli več rakov, v katerih so ležali Kitajski mladiči. Mrtveci so sicer kazali, da res niso — živi, ali koj na prvi pogled se je zdelo čudno, da so bili med krstami ostanke živeča. Ko so si uradniki nekoliko natančneje ogledali mladiče v rakvah in jih začeli energično pretipavati, so opazili, da so Kitajci živi. Predramili so jih iz »smrtnega spanja« in lepo deportirali v domovino. Kitajci so ves čas

na ladji izbornu simulirali mrliča in se zadovoljili s prav neznatno količino hrane. Ker pa so jih zalotili najbrže ravno po skromni »južini«, jim je to postalo usodno.

Ljudje, ki še niso zvedeli o ruski revoluciji.

Na dalinem severu leži v Beringovem zalivu otok Veliki Diomad. K otoku je nedavno pristala vojna ladja »Vorovski« katere moštvo je bilo zelo presenečeno nad dejstvom, da prebivalci otoka še ničesar ne vedo o SSSR, temveč so bili mnenja, da je Rusija še vedno monarhija. Celih deset let ni na obali otoka pristala ladja, ki bi od sveta ločenim prebivalcem zapuščene otoka prinesla poročila o novih dogodkih.

— »Za ohranitev morale«. Tudi malo mesteca Colteyev v državi Telesse (Amerika) utrjuje moralo svojih maloštevilnih meščanov, ki so najbrže v očeh mestnih očetov hudi grešniki. Fundamentalisti (t. j. zagovorniki Sv. pisma, so zaplenili vse knjige, ki pišejo o razvoju človeka ali ki izražajo dvom, da človeka ni zmesil Bog iz glin. Take knjige so zaplenili celo v zasebnih knjižnicah. Zaplenili so dalje vse romane, vse note modernih plesov in gramofonske

POSILANO.*

Pozivljam vse stranke, stanujoče v hiši Trstenjakova ul. 2. (personalna hiša 4), katere so pisale, ali se podpisale na dopisu, v katerem dolžijo mene, mojo soprogo in celo družino neresničnih stvari, da mi v roku 14 dni sodniški s pričami dokažejo. Ako tega ne storijo, jih imenujemo zahrbtni lažnjivci in razdiratelje zakonskega in družinskega mira. Na dan z resnico!

Maribor, 4. decembra 1925.

Anton, Marija Kaiser.

Maribor, Trstenjakova ulica št. 2.

* Za gornjo izjavo odgovarjajo v smislu člena 34. porlavje VII. tiskovnega zakona zgoraj podpisani pisci te objave. Opomba uredništva.

2 sobi, na najprometnejši ulici, za pisarno, skladišče ali drugo, se proti odkupnini pisarniških mobilij takoj oddata. Naslov v upravi lista. 2618

Perfektna stenografija, strojeopis, za slovenski in nemški jezik, z vedno praktično, isto valed redukcije pisarniškega osobja službe. Cenj. ponudbe pod »Perfektna« na upravo »Tabora«. 2604

Praktikant, začetnik, ki bi nastopil prvič službo, se sprejme. Naslov v upravi. 2620

V kočljivih stanovanjskih zadevah dobite zanesljive informacije po možnosti tudi edpomoc pri stanovanjski borzi »Marstan«, Rotovski trg. 2616

Izbira zamene stanovanj, mesečnih sob, hiš za takojšnjo vselitev pri stanovanjski borzi »Marstan«. 2614

Prosta stanovanja, prazne sobe, lokale, hiše za takojšnjo vselitev, isto stanovanjska borza »Marstan«. 2615

Salonsko pohištvo, zelo lepo, iz trdega lesa, je poceni na prodaj. Naslov pove upravnitvo »Tabora«. 2609

Trgovski pomočnik, vojaščin prost, z dobrimi spricvali isto službe. Cenj. ponudbe pod »Trgovski pomočnik« na upravo »Tabora«. 2607

Kupim hišo s takojšnjim stanovanjem v mestu ali parku, ne predrago. Ponudbe pod »Stanovanje« na upravo »Tabora«. 2613

Učenec se sprejme. Vprati pri Jos. Karničnik, Slovenska ulica 10. 2617

Tvrda
Anica Traun
Maribor, Grajski trg 1
nudi
rokavice
nogavice
čevlje
moške klobuke
kravate itd.
po najnižjih cenah
1848

Radi uvedenja specialnega blaga sem cene blaga dokler traja zaloga

znatno znižal

Lepa izbira klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, jegerovega perila, damskih hlač, ovrtnikov, robčkov, kravat, nogavic, svilenih bluz, šalov, trikotaje, ilne parfumerije in drugega blaga. Stranke, katere kupijo čez 50 Din blaga dobijo razven znižanja cene tudi 10% popusta. 2196

B. Veselinović in Komp. Maribor, Gosposka ul. 26

Vašim dragim

boste napravili največje veselje z Vašo sliko, katera je tudi najcenejše božično darilo.

Foto-Atelje Vlašič, Maribor, Gosposka ul. 24

Odda se soba s kopalnico, Maribor, Kamriš a. cesta 5. Pavlić. 2600

Štampiljke vseh vrst in velikosti izdeluje najceneje S. Petan, Aleksandrova cesta 43 dvorišče. Sprejemajo se tudi graverska dela. Zastopniki se iščejo. 2196

Higijenična brivnica se vsem slojem priporoča. Postrežba čista, prvovrstna. Dijači imajo izveniš sobote in dneva pred praznikom popust. Vjekoslav Gjurić, Inrčičeva 9. 1933

Vrtinarstvo Ivan Jemec
Maribor, Razlagova ulica 11
Sprejema vsa cvetličarska naročila, kakor vencev, poročnih šopkov, travkov z napisi v okusni izpeljavi v najkrajšem času. Za veselilne prireditve so na razpolago vedno sveži klinčki. Naročila z dežele potom pošte točna. Cene naročnikom zadovoljive. 2463

Svetovna panorama
Maribor, Slovenska ul. 15

Od 3. decembra

Južna Amerika

Potovanje preko Kordilljer, in Uspalata prelaza v zanimivo solitrovo gorovje. 2533

Vsak mesec novo okleko si lahko kupim, ker kupujem posodo pri A. Viciju, Glavni trg 5. ki je trpežna in se ne polomi. Dobi se tam kuhinjsko, emajlirano, procevinasto težke znamke »Herkules« in lahke vrste čehosl. proizvoda, nadalje vlti, železno, prvovrstno aluminijavo iz najboljših tovarn ter stekleno, porcelanasto in kamenito robo. Poskusite tudi Vi sosedu in vem, da mi boste za nasvet hvaležni. 2533

Pletene jopice, bluze, telovnice za moške in ženske, sviterje, kostume, spodnja krila, peleri ne, kapice, nogavice, dokolenice i. t. d. vse iz najboljših volne, dobro izdelano in za nizko ceno dobite v strojni pletarni M. Vezjak Maribor, Vetrinjska 17. 1434

VELIKA KAVARNA

5. SOBOTA 5.

Miklavževa akademija s plesom
Vragova-Jazzband-godha
Ob 11. uri
PRIHOD MIKLAVŽA
Delitev daril

Bitka s serpentinami in snežnimi kepami.

K L U B - B A R
Izvanreden decemberski program.

Obisk Miklavža
ob 12. uri.

Vsaka dama dobi spominček.

Morska riba

se dnevno peče v

Dalmatinski klet
Maribor, Mesarska ulica 5.

2622 **Povodnik.**

PATRIA

Cognac Medicinal

Palace-Creme Liqueur

najbolje, se priporoča

Na obroke!

Manufakturo in konfekcijo, obleke po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice proti ugodnemu odplačevanju na obroke dobite edino-le pri tvrdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI
družba z o. z.

MARIBOR . TAYTENBACHOVA ULICA 2

Srnje

in vse druge kože divjačin kupuje skozi celo leto in v vsaki količini. 2612

D. Zdravič

trgovec s kožuhovalno

Ljubljana, Florijanska ulica št. 9

ČAJNA ROČKA

rudica

osebne polne, aromatične, čiste

Indo-Ceylon

čajna mešanica najfinjših

izbir, pri lahkem poparku brez

pri močnem z smetano priporo

čljiva.

Leseno pohištvo

Železno pohištvo

Tapetn. pohištvo

Pisarn. pohištvo

Posteljna oprava

Preproge

Zavese

Blago za pohištvo

Posteljno perje

po izredno nizkih cenah v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gosposka ulica št. 20

(Pirchanova hiša)

Svoboden ogled!

Ceniki brezplačno!

Vabilo na izredni občni zbor

Posojilnice v Mariboru, r. z. z. o. z.

ki se vrši z nedeljo 20. decembra 1925 ob 10. uri v seini sobi Posojilnice v Narodnem domu.

DNEVNI RED:

1. Izprememba pravil.
2. Slučajnosti.

V Mariboru, dne 5. decembra 1925.

Načelstvo.

Krasno izbiro božičnih daril

kakor juvelov, zlatih in srebrnih predmetov, različnih ur, salonskih okraskov v pravem alp. srebru in pravem bronu priporoča

R. Bizjak, Maribor, Gosposka ul.

Najugodnejša posojila

sedaj po 10-12% nudi »Mojmir«, reg. kreditna in stavbna zadruga z o. z., Maribor, Rotovski trg. Sprejema tudi od nečlanov visokoobrestovane hranilne vloge sedaj po 8-10%. Za mladino in male hranilce najmanj vložki od 10 Din. 2621

SUKNO

za obleke, frak, smoking, za damske plašče vseh vrst
MODNI PREDMETI
vedno najnovejši
v najlepši izbiri

Jos. Karničnik
Slovenska ul. št. 10

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

KARO-čevlje

Lastne delavnice. — Solidne cene.

MARIBOR, Koroška cesta št. 19

Le najboljše in najceneje!

JAKOB PERHARVEČ

tovarna za izdelovanje likerjev, dez. vin in sirupov
Maribor, Meljska c. 3

priporoča svoje najfinejše likerje vseh vrst, dezertna vina, kakor Vermouth, Marsala in Marsaleta. Istotako je v zalogi vedno pristna slivovica, brinjevec, rum ter konjak

2457

VELIKA KAVARNA

Dne 9. decembra ob 16. uri priredi modni atelje za dame
Marica Kitzler, Maribor

modno revijo

najnovjših pariških in dunajskih modelov damskih oblek.

Po reviji: Po reviji:

ČAJANKA S PLESOM

Švira originalna Jazz-Band godba
V STOP PROST

**TRAŽIMO za Maribor i okolico
ZASTUPNIKE**

Pismene ponude slati sa oznakom referenca na tt.

Herkules B. Kohn, Zagreb

Hatzova ulica 10—12.

2610

Krojačka dvorana i prodaja tekstilne robe na otplatu.

Oglejte si izložbo

urarja in draguljarja

LORENC STOJEC

Maribor, Jurčičeva ul. 8

kjer dobite po tovarniški ceni

vsa primerna darila za Božič in Novo leto!

2031

Gen. zastopstvo

C. C. LATIPAK S. C.

Vlaška ul. 46 a ZAGREB Telefon 2-73

Dobro blago

po nizki ceni dobite le pri tvdkl

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknenim in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami. Na debelo in drobno.

Čitate in razširjate
povsod naš list
„TABOR“!

zimsko perilo
copate

klobuke
čevlje

dežne plašče, dežnike

priporoča najceneje

JAKOB LAH, MARIBOR
GLAVNI TRG 2

2451

DARILA ZA MIKLAVŽA

IGRAČE,

GALANTERIJA,

USNJATE IZDELKE,

PARFUMERIJA,

SREBRNINA,

JEDILNO ORODJE,

PLETENINA,

PERILO I. D. T.

CENE BREZKONKURENČNE!

GASPARI & FANINGER

ODDELEK DETAJL, ALEKSANDROVA C. 23

2520

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz

SLOVENSKEH PREMGOVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo. kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov

355

**PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG
D. D. V LJUBLJANI**

Miklošičeva cesta 15/l.

Odlitki iz sive litine

od Din 5— do Din 9— za 1 kg pošilja

K. & R. Ježek, Maribor, Melje 103

tovarna strojev, livarna železa in kovin 2236

Hitite! Hitite! Hitite!

veliki prodaji ostankov

Po čudovito nizki ceni prodajamo ostanke blaga za obleke, moško sukno, sukno za plašče, barhent, cefire, delene, frence, šifone i. t. d.

Praktična božična darila!

Dolček in Marini
Maribor

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE

V MARIBORU

Sprejema vloge na tekoči račun po dogovorjeni obrestni meri, za katere jamči tudi Mestna hranilnica kot taka in končno celo mesto z vso davčno močjo.

Podrobneje informacije je dobiti v društveni pisarni, palači Mestne hranilnice, to je Orožnova ul. 2, pritličje na levo.

VELIKA PRODAJA RADI POMANJKANJA PROSTORA!

Radi pomanjkanja prostora prodajamo iz našega oddelka na dobelo po tovarniških cenah:

Sukno za obleke, sukno za ženske plašče, moško sukno, kazane, šifone, posteljne, preproge, cefire, frence delene, etamine i. t. d.

Dolček i Marini, Maribor, Gosposka ulica 27

2471